

IV Ogólnopolski Zjazd Cywilistów, Toruń 24–25 czerwca 2011 r.

Tradycja naukowych spotkań poświęconych aktualnym zagadnieniom prawa cywilnego jest kontynuowana od dłuższego czasu. Tym razem w Toruniu obradował Ogólnopolski Zjazd Cywilistów. Podstawowe kierunki debaty IV Zjazdu zostały odzwierciedlone w dwuczłonowym podtytule: „Nowy kodeks cywilny. Czyny niedozwolone w prawie polskim i prawie porównawczym”. Podniesiona tematyka wzbudziła zainteresowanie przedstawicieli nauki prawa cywilnego wszystkich krajowych i kilku zagranicznych ośrodków akademickich. Prezentacja poszczególnych zagadnień została połączona z dyskusją naukową, której podczas IV Zjazdu poświęcono wyjątkowo dużo miejsca.

Gości IV Zjazdu w imieniu organizatorów powitała prof. M. Dragun-Gertner (UMK), Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego. Następnie prof. D. Janicka, Prorektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu uroczystie otworzyła obrady. List Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego został odczytany przez prof. T. Justyńskiego (UMK). Głos w imieniu Patronów Honorowych IV Zjazdu zabrali Prezydent Miasta Torunia M. Zaleski oraz Sekretarz Województwa Kujawsko-Pomorskiego M. Smoczyk (pod nieobecność P. Całbeckiego, Marszałka Województwa), w imieniu Krajowej Rady Notarialnej wystąpiła not. B. Dembowska, a w imieniu organizatorów prof. A. Sokala, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu.

Obrady IV Zjazdu zostały zapoczątkowane sesją plenarną pt. „Nowy kodeks cywilny”, pod przewodnictwem prof. B. Lewaszkiewicz-Petrykowskiej (UŁ), która zabrała głos jako pierwsza, po czym poprosiła prof. Z. Radwańskiego (UAM, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego) o zabranie głosu i wprowadzenie do dyskusji.

Następnie pod przewodnictwem prof. M. Pazdana (US) dyskutowano nad tezami wystąpienia prof. Z. Radwańskiego. W debacie udział wzięli uczestniczący w panelu prof. B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, prof. K. Pietrzykowski (UW, Sędzia SN), prof. A. Całus (SGH), prof. W.J. Katner (UŁ, Sędzia SN), prof. P. Machnikowski (UWr), prof. A. Mączyński (UJ), prof. R. Szostak (UE w Krakowie), prof. M. Pazdan, a w otwartej dyskusji prof. W. Kocot (UW), dr M. Pecyna (UJ), prof. J. Pisuliński (UJ), dr B. Janiszewska (UW), dr M. Olechowski (UW), prof. A. Brzozowski (UW), prof. J. Błeszyński (UW), prof. T. Smyczyński (US) oraz dr K. Osajda (UW). Po ostatnim wystąpieniu do głosów sformułowanych w toku dyskusji odniósł się prof. Z. Radwański.

Sesja druga pierwszego dnia, pod przewodnictwem prof. W.J. Katnera, została poświęcona problematyce czynów niedozwolonych. Referat otwierający tę część IV Zjazdu został przygotowany przez prof. M. Nesterowicza (UMK) i prof. E. Bagińską (UMK). Wspólne wystąpienie nosiło tytuł „Tendencje rozwojowe odpowiedzialności deliktowej w końcu XX i początkach XXI wieku, a ochrona poszkodowanego w prawie polskim i prawie porównawczym”. Następnie prof. A. Całus zaprezentował referat pt. „Znaczenie Rozporządzenia Rzym II dla unifikacji czynów niedozwolonych w państwach członkowskich UE”. Z kolei prof. T. Pajor (UŁ) wygłosił referat pt. „Problem odpowiedzialności deliktowej za szkodę czysto ekonomiczną”.

Po przerwie kontynuowano obrady sesji drugiej. Tej części IV Zjazdu przewodniczyli prof. E. Łętowska (INP PAN) i prof. A. Mączyński. Na początku dr W. Robaczyński wygłosił przygotowany wspólnie z dr. P. Książkiem (UŁ) referat pt. „Niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań jako czyn

niedozwolony”. Następnie przemówiła dr M. Wałachowska (UMK). Jej wystąpienie nosiło tytuł „Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na rzecz najbliższych członków rodziny poszkodowanego na skutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia – konieczność regulacji prawnych”.

Dyskusji nad tezami wygłoszonymi przez prelegentów drugiej sesji IV Zjazdu przewodniczyli prof. M. Pyziak-Szafnicka (UŁ) oraz prof. L. Ogiegło (UŚ). Debatę zapoczątkowała wypowiedź prof. E. Łętowskiej. Następnie głos zabierali dr B. Kucharski (UŁ), prof. J. Panowicz-Lipska (UAM), mgr K. Królikowska (UW), prof. M. Bączyk (UMK, Sędzia SN), prof. T. Pajor, prof. P. Drapała (UMK), dr W. Robaczyński, dr K. Osajda, prof. J. Pisuliński, prof. E. Bagińska, dr M. Wałachowska oraz prof. P. Machnikowski.

Drugi dzień IV Zjazdu otworzyła trzecia sesja plenarna zatytułowana „Czyny niedozwolone”. Sesji przewodniczyli prof. J. Panowicz-Lipska oraz prof. A. Zieliński (UW). Jako pierwsze w tej części konferencji zostało przewidziane wspólne wystąpienie dr M. Jagielskiej oraz dr. G. Żmija (UŚ). Doktor G. Żmij wygłosił referat „Czyn niedozwolony a prawo administracyjne”. Do problematyki prawa publicznego nawiązywało wystąpienie prof. M. Bączyka, który wygłosił referat „Odpowiedzialność za utracone korzyści na skutek bezprawnej decyzji administracyjnej”. Z kolei prof. R. Szostak w swoim wystąpieniu poruszył zagadnienie ujęte w tytule: „Odpowiedzialność cywilnoprawna za uchylenie się od obowiązku przedkontraktowej informacji konsumenckiej”. Następnie prof. A. Olejniczak (UAM) wypowiedział się na temat „Małoletni jako sprawca lub poszkodowany czynem niedozwolonym”. Poproszona o głos dr J. Haberko (UAM) podjęła temat „Wyrządzenie szkody prenatalnej w kontekście zdolności prawnej dziecka poczętego”.

Obrodom po przerwie przewodniczyli prof. M. Dragun-Gertner oraz prof. J. Pisuliński. Tę część obrad otworzyło wystąpienie prof. E. Kowalewskiego (UMK) na temat „Rozwój ubezpieczeń a zmierzch odpowiedzialności deliktowej – iluzja czy rzeczywistość?”. Reprezentująca UMK dr K. Ludwichowska wygłosiła referat pt. „Odpowiedzialność posiadacza pojazdu mechanicznego w razie przewozu z grzeczności i zderzenia się pojazdów – uwagi *de lege ferenda*”.

W nurcie *de lege ferenda* pozostawało wystąpienie prof. A. Śmiei (UWi) zatytułowane „O odpowiedzialności deliktowej za własne i za cudze czyny (uwagi *de lege ferenda*)”. Natomiast prof. J. Sieńczyło-Chlabcz (UwB) wygłosiła referat pt. „Odpowiedzialność majątkowa z tytułu komercyjnego wykorzystania wizerunku osób powszechnie znanych”, a jej wystąpienie zwieńczyło trzecią, ostatnią sesję IV Zjazdu.

Dyskusji po przerwie przewodniczył prof. Z. Kwaśniewski (UMK, Sędzia SN). Debatę zapoczątkowała wypowiedź mec. M. Millera (Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa), a następnie głos zabierali prof. P. Machnikowski, mgr J. Kondek (UW), prof. J. Pisuliński, dr B. Lackoroński (UW), dr M. Pecyna, prof. W. Kocot, mec. M. Wild (Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa), mgr K. Mularski (UAM), prof. T. Pajor, prof. Z. Kwaśniewski, prof. M. Bączyk, prof. R. Szostak, dr B. Janiszewska, prof. B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, prof. M. Dragun-Gertner, prof. J. Pisuliński, prof. P. Drapała, prof. B. Kordasiewicz (INP PAN), dr A. Raczynski (UAM), dr K. Ludwichowska oraz prof. A. Śmieja.

W najbliższej perspektywie rozlegną się echa IV Zjazdu. Na podsumowanie inspirującej debaty z pewnością przyjdzie jeszcze pora, ale główne myśli zarysowały się już podczas obrad stosunkowo wyraźnym konturem. Chociaż część środowiska naukowego wyraziła mniej lub bardziej sceptyczne oceny idei nowego kodeksu cywilnego, to wiele wskazuje na to, że kierunek rozpoczętych prac będzie podtrzymywany. Zbliża się czas ogłoszenia projektów kolejnych ksiąg projektu kodeksu cywilnego, zbliża się więc czas pogłębionej refleksji, dyskusji, sformułowania ewentualnych wniosków i kontynuowania badań uzupełniających. W porównaniu z perspektywą kodyfikacji prawa cywilnego omawiane w czasie obrad partykularne płaszczyzny różnych aspektów odpowiedzialności deliktowej dostarczyły podobnej liczby impulsów do dyskusji. Tezy szczegółowe stawiane i bronione przez dyskutantów budziły zróżnicowane oceny. Dlatego z pewnością zostaną zauważone i uwzględnione w fazie prac nad nowym kodeksem cywilnym. Wpłyną też zapewne na stosowanie prawa obecnie obowiązującego.

Patronatu i wsparcia IV Ogólnopolskiemu Zjazdowi Cywilistów w Toruniu udzielili Notariat Rze-

czypospolitej, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Miasta Torunia, wydawnictwa Wolters Kluwer, LexisNexis, C.H. Beck, oraz Park, a także Kancelaria Radców Prawnych Piszczek i Partnerzy s.c.

Trud organizacji IV Ogólnopolskiego Zjazdu Cywilistów w Toruniu podjęły wspólnie Katedra Prawa

Cywilnego i Międzynarodowego Obrotu Gospodarczego UMK, Katedra Prawa Cywilnego i Rodzinnego UMK oraz Katedra Prawa Cywilnego i Bankowego UMK w Toruniu.

Najbliższy zjazd cywilistów odbędzie się w Poznaniu.